

LICHENEN VAN DE WEERRIBBEN

door Maarten Brand

Op de Weerribben-excursie van de Bryologische Werkgroep in voorjaar 1972 werden ook enkele lichenen genoteerd. Aangezien het er naar uit ziet dat het bijbehorende mossenverslag voorlopig nog niet zal verschijnen, volgt hier het lichenenverslag apart, met enige aanvullende gegevens.

Naast de vele moerasterreinen, waar lichenen vrijwel ontbreken, bezochten we tijdens de excursie enkele moerasbossen, waarvan vooral de beide eendenkooien rijk aan epifytische lichenen bleken te zijn. De oude, dikke, soms half omgevallen elzen en de vrijwel horizontale stammen van de grauwe wilg waren rijk met *Parmelia*'s begroeid, waarbij vooral *P. revoluta* opviel door zijn fraaie ontwikkeling. Verder waren *P. caperata*, *Platismatia glauca* en *Usnea spec.* aanwezig. Een interessante vondst was *Parmeliopsis hyperopta*, die nog niet eerder in Nederland gevonden was. De soort werd op de excursie niet herkend, en eerst in 1977, bij het doorkijken van herbariummateriaal als zodanig gedetermineerd. De soort lijkt sterk op *P. ambigua*, doch verschilt daarvan doordat de kleur van het thallus niet geelgroen is maar grijswit. Dit wordt veroorzaakt door een andere licheenstof in de cortex: atranorine in plaats van usninezuur. De reactie van de cortex is dan ook K+ geel (K- bij *P. ambigua*). Niet op de excursie, maar wel tijdens het NJN-sjokgroep winterkamp in december 1971, werd in de Kloosterkooi en de Kooi van Pen *Cetraria pinastri* gevonden. Opvallend is dat zowel *Parmeliopsis hyperopta* als ook *Cetraria pinastri*, die in Nederland in recente tijd verder alleen in Drente en de eendenkooi van het Naardermeer gevonden is, een uitgesproken boreaal-montane verspreiding hebben.

vindplaatsen

1. *Salix cinerea* bosjes in de Kampen, ZO van Kalenberg (vak 20-d).
2. Moerasbos rond de Kooi van Pen, O van Kalenberg: op els en grauwe wilg.
3. Kooi van Pen: op els en grauwe wilg bij de kooi, op rietmatten, paaltjes en een golfplaten dak.
4. Kloosterkooi, N van Kalenberg: op oude elzen en grauwe wilgen in het moerasbos, en op essen rond de kooi zelf.
5. Elzenbroek bij het Koepad: op els en grauwe wilg.
6. Op schietwilgen en zwarte populieren langs de Kalenbergergracht, c 1 km Z van Ossenzijl.

x: veldnotitie; x: verzameld en nagedetermineerd; o: niet op de Werkgroep-excursie gevonden, waarnemingen van een NJN-kamp, december 1971 (M. Brand).

vindplaatsnummer:	1	2	3	4	5	6
<i>Arthonia spadicea</i>			<u>x</u>	<u>x</u>	<u>x</u>	
<i>Arthopyrenia biformis</i>			<u>x</u>			
<i>Bacidia nitschkeana</i>					<u>x</u>	
<i>Buellia griseovirens</i>					<u>x</u>	
<i>B. punctata</i>			x		<u>x</u>	
<i>Candelariella reflexa</i>					<u>x</u>	
<i>Catillaria prasina</i>				o	<u>x</u>	
<i>Cetraria pinastri</i>		o		o		
<i>Cladonia chlorophaea</i> s.str.	<u>x</u>		<u>x</u>			
<i>C. coniocraea</i>		<u>x</u>	<u>x</u>	<u>x</u>		<u>x</u>
<i>C. fimbriata</i>	<u>x</u>		<u>x</u>			
<i>C. merochlorophaea</i> var. <i>merochlorophaea</i>		<u>x</u>		<u>x</u>		
<i>Dimerella diluta</i>		<u>x</u>	<u>x</u>	<u>x</u>		
<i>Evernia prunastri</i>	x	<u>x</u>	<u>x</u>	<u>x</u>	x	
<i>Hypogymnia physodes</i>	x	x	x	x	x	
<i>H. tubulosa</i>			x	x	x	
<i>Lecanora carpinea</i>				x	<u>x</u>	<u>x</u>
<i>L. chlarona</i>				o	<u>x</u>	
<i>L. chlarotera</i>				<u>x</u>	<u>x</u>	<u>x</u>
<i>L. conizaeoides</i>	x	x	x	<u>x</u>	<u>x</u>	

vindplaats nummer	1	2	3	4	5	6
Lecanora expallens	<u>x</u>	o	x	<u>x</u>		
Lecidea granulosa			<u>x</u>	<u>x</u>		
L. scalaris		x	x			
L. uliginosa				x		
Lecidella elaeochroma				x	x	<u>x</u>
Lepraria incana	x	o	x	x		<u>x</u>
Ochrolechia yasudae				<u>o</u>		
Opegrapha atra			<u>x</u>			
Parmelia acetabulum						<u>x</u>
P. caperata				x		
P. revoluta		<u>x</u>	<u>x</u>	<u>x</u>		
P. saxatilis				<u>o</u>		
P. subaurifera	x	x	x	x	x	
P. subrudecta		<u>x</u>	x	x		
P. sulcata	x	x	x	<u>x</u>	x	x
Parmeliopsis ambigua		o				
P. hyperopta				<u>x</u>		
Platismatia glauca	x	x		x		
Porina chlorotica var. carpineae			<u>x</u>		<u>x</u>	
Physcia adscendens			x			
P. tenella				<u>x</u>		x
Pseudevernia furfuracea		x				
Ramalina farinacea		x		x	x	
Xanthoria candelaria						x
X. parietina		x				x
X. polycarpa						x
Usnea sp.	x	<u>o</u>		x		